ГРАДЕЊЕ НА ЛОКАЛНИ КАПАЦИТЕТИ
ЗА КРЕИРАЊЕ НА МЛАДИНСКИ ПОЛИТИКИ

- СОЗДАВАМЕ ПОДОБАР СВЕТ -

ЛОКАЛНА МЛАДИНСКА СТРАТЕГИЈА

ПРОЕКТОТ Е ФИНАСИРАН ОД ЕВРОПСКАТА УНИЈА

ЛОКАЛНА МЛАДИНСКА СТРАТЕГИЈА НА ОПШТИНА ЧАШКА (2017- 2021)

Чашка, декември 2016

Проект: Градење на локални капацитети за креирање на младински политики,
Фондација за Претприемачки сервис за млади и Фондација "Евро Центар"

ЛМС е донесена во рамките рамките на потпроект "Создаваме подобар свет" реализиран од страна на извиднички одред "Димитар Влахов" Велес

Проектот е финансиран од ЕУ

Изработил: Извиднички одред "Димитар Влахов" - Велес

Уредник: м-р Ангелче Гушев, Старешина на ИО "Димитар Влахов" - Велес

Лектор: Жаклина Гушева

Лица за поддршка од Општина Чашка
Лидија Пљакова
Димче Ангелов

Лица за поддршка од ИО "Димитар Влахов" - Велес
Благој Ѓорчевски
Ненад Андреевски

Компјутерска обработка:
Редакција на извидничка ревира "Извиднички репортер"

Општина Чашка
www.caska.gov.mk

Извиднички одред "Димитар Влахов"
Трајко Панов 22 – ПФ 85, 1400 Велес
www.scoutveles.org.mk,
e-mail: scoutveles@gmail.com

Печати : УНИ СТАР Велес

Тираж: 500

Оваа публикација е подготвена со поддршка на Европската Унија. Содржината на оваа публикација е единствена одговорност на Извиднички одред „Димитар Влахов" Велес и на никој начин не може да се смета дека ги претставува ставовите на Европската Унија.

Локалната младинска стратегија на Општина Чашка е дел од проектот Градење на Локални капацитети за креирање на малдински политики во областа на креирање на младински политики во 2016 година на локално ниво во Општина Чашка, Старо Нагоричане и Пробиштип. Проектот се имплементира преку Фондација за претприемачки сервис за млади и Фондација Евро Центар. Проектот има за цел вклучување на младите во процесите на одлучување и поставување на механизми за долгорочен развој и имплементација на локалните младински политики.

Извиднички одред "Димитар Влахов" од Велес, со поддршка на Општина Чашка овозможи јакнење на граѓанските капацитети за спроведување на локални мерки за поддршка на младите на локално ниво преку проектот "Создаваме подобар свет". Проектот е финансиран од Еврпската унија.

Иницинирањето за изработка на локална младинска стратегија (ЛСМ) беше во 2016 година и се однесува за период 2017-2021 година и истата е усогласена со Националната стратегијата за млади (2016-2025) од страна на Агенцијата за млади и спорт. Како и публикацијата „Истражување за состојбите на младите на локално ниво и ефективноста на дијалогот помеѓу општините и граѓанските организации", (Студија на случај во општините Пробиштип, Старо Нагоричане и Чашка, мај 2016 година).

Локалната младинска стратегија дава реална слика на моменталната состојба на младите, предлог мерки и активности за подобрување на социо-економски развој на младите и нивно вклучување во пазарот на трудот.

Поаѓајки од мисијата на Извидничкиот одред "Димитар Влахов" од Велес, кој делува преку извидничкиот центар "Голозинци", Чашка има за цел придонесе во образованието на младите луѓе низ систем на вредности засновани врз Извидничкиот Завет и Закони и да помогне во изградба на подобар свет, каде што луѓето се самоисполнети како индивидуи и имаат конструктивна улога во општеството.

Визија на извидничкото движење во Велес и Чашка е да стане современо, атрактивно и самоодржливо и да обединува млади луѓе преку неговите привлечни и динамични работни активности.

Цел на извиднички одред "Димитар Влахов" преку ЛМС е да придонесе во развојот на младите луѓе во достигнувањето на нивните потполни физички, интелектуални општествени и духовни можности како поединци, како одговорни граѓани и како членови на нивните локални и национални заедници, како и меѓународната заедница.

ЛМС опфаќа период од 5 години за општина Чашка и ги поставува основните принципи и активности за подобрување на социо-економската положба на младите, воедно создавање на средина која ќе им овозможи да ги остваруваат своите права, потреби и интереси. Неопходно е постојано да се вложува во нивниот развој како и воспоставување на механизми за нивно активно учество во општествените процеси и креирање на локални политики. Со ЛМС ќе се овозможи и зголемено активното учество

на младите во политичкиот, социјалниот, економскиот и културниот живот во локалната заедница преку изготвување на локални младински стратегии.

Истата ја одразува реалната состојба, тековните предизвици, ставови и потреби на младите од Општина Чашка за периодот 2017 – 2021.

Голема благодараност до младите од сите етнички заедници на општина Чашка (македонци, албанци, бошњаци) кои беа учесници на двата младински кампови: "Младите во општеството" и "Младите и неформалното образование" со што активно земаа учество во процесот на креирање преку заедничка посветеност и соработка.

Млади се однесува на сите лица на возраст од 15 до 29 години, како клучен ресурс за напредок во општеството на национално, регионално и локално ниво со акцент на социо-економските промени.

Стратегијата опфаќа: младинско информирање, младинско учество, локална младинска работа - вработување и образование (формално и неформално) и квалитет на живот.

ОСНОВНИ ПОДАТОЦИ ЗА ОПШТИНА ЧАШКА

Географска положба

Општина Чашка се наоѓа во централниот дел на Република Македонија и претставува географски центар на Македонија. Зафаќа површина од 825 км^2 и се вбројува меѓу трите најголеми општини во Македонија.

На територија на општина Чашка се вкупно 42 населени места се и тоа: Чашка, Војница, Раковец, Дреново, Отиштино, Бањица, Бусилци, Голозинци, Горно Врановци, Мелница, Лисиче, Ново Село, Крива Круша, Крајници, Еловец, Витанци, Горно Јаболчиште, Долно Јаболчиште, Извор, Долно Врановци, Оморани, Мартолци, Владиловци, Крнино, Попадија, Поменово, Степанци, Смиловци, Стари Град, Богомила, Капиново, Плевење, Бистрица, Теово, Согле, Ореше, Нежилово, Папрадиште, Црешнево, Ораов дол, Габровник, Мокрени.

НАСЕЛЕНИЕ И НАСЕЛЕНИ МЕСТА

Според податоците од (Попис на населението, домаќинствата и становите во Република Македонија, 2002 книга XIII Државен завод за статистика) на територија на општината живеат вкупно 7673 жители, од кои мажи 4017 и жени 3656.

Вкупно население, домаќинства и станови во Чашка

Табела - Вкупно население, домаќинства и станови во Чашка

Вкупно население	Домаќинства	Станови (сите видови живеалишта)
7673	2185	3839

Табела - Вкупно население по населени места

Ред. бр.	Населено место	жители
1.	Населба Чашка	1450
2.	Село Чашка	21
3.	Бањица	55
4.	Бусилци	18
5.	Војница	32
6.	Голозинци	43
7.	Горно Врановци	199
8.	Еловец	46
9.	Крајници	16
10.	Крива Круша	2
11.	Лисиче	159
12.	Мелница	743
13.	Ново Село	6
14.	Отиштино	59
15.	Раковец	29
16.	Дреново	35
17.	Горно Јаболчиште	1741
18.	Долно Јаболчиште	718
19.	Бистрица	124
20.	Богомила	476
21.	Габровник	9
22.	Капиново	0
23.	Мокрени	16
24.	Нежилово	63
25.	Ораов дол	3
26.	Ореше	218

27.	Папрадиште	7
28.	Плевење	2
29.	Согле	137
30.	Теово	189
31.	Црешнево	8
32.	Владиловци	77
33.	Долно Врановци	51
34.	Извор	480
35.	Крнино	3
36.	Мартолци	180
37.	Оморани	143
38.	Поменово	0
39.	Попадија	0
40.	Смиловци	20
41.	Стари Град	95
42.	Степанци	0
	вкупно	**7673**

Табела Вкупно население според петогодишни групи на возраст, по пол - вкупно
(Извор Попис на населението, домаќинствата и становите во Република Македонија, 2002 книга XIII Државен завод за статистика)

Вкупно	**Возрасни групи**								
	0-4	5-9	10-14	15-19	20-24	25-29	30-34	35-39	40-44
7673	605	658	672	594	627	549	501	456	419

Возрасни групи									
45-49	50-54	55-59	60-64	65-69	70-74	75-79	80-84	85+	Непозната возраст
394	374	291	382	424	311	234	121	60	1

Структура на населението според националната припадност
Табела : Вкупно население според изјаснувањето за националната припадност

Вкупно	**Македонци**	**Албанци**	**Турци**	**Роми**	**Власи**	**Срби**	**Бошњаци**	**Останати**
7673	**4395**	**2703**	**391**	**-**	**1**	**55**	**67**	**61**

Табела Полова структура на населението

Полова структура	Број
Мажи	4017
Жени	3656
вкупно	**7673**

Во согласност со Законот за територијална организиација на единиците на локаланта самоуправа (Службен весник на Република Македонија бр. 55/2004), во Република Македонија има 84 општини (единици на локалната самоуправа), а во согласност со важечката класификација НТЕС (Службен весник на Република Македонија бр 158/ 2007), Република Македонија на третото НТЕС ниво е поделена на осум статистички региони: Вардарски, Источен, Југозападен. Југоисточен, Пелагониски, Полошки, Североисточен, Скопски.

Табела Население во Општина Чашка според петгодишни групи на возраст и пол 31.12. 2015
(Извор Процени на населението на 31.12. 2015 според полот и возраста, по Општини и по статистички региони (НТЕС 3- 2007)

Вкупно		Возрасни групи								
		0-4	5-9	10-14	15-19	20-24	25-29	30-34	35-39	40-44
Мажи	**4237**	397	342	327	347	329	337	314	298	288
Жени	**3766**	370	336	282	273	313	273	265	249	194

	Возрасни групи									
	45-49	50-54	55-59	60-64	65-69	70-74	75-79	80-84	85+	Непозната возраст
Мажи	275	219	197	172	122	109	78	52	34	0
Жени	186	183	190	158	164	114	102	79	35	0

Табела: Доселени граѓани во Чашка според полот, брачната состојба, возраста и причината за преселување
(**Извор Мигации,** 2015 - 2013 , Државен завод за статистика Република Македонија)

година		**2015**	**2014**	**2013**
вкупно		34	21	37
	машки	9	2	10
	женски	25	19	27
возраст	**0-14**	-	-	-
	15-29	17	12	23
	30-64	12	8	11
	65 и повеќе	5	1	3
Причини за преселување	**Вработување**	1	1	3
	Склучување брак	18	14	20
	Семејни причини	14	6	13
	школување	-	-	-

	Друго се	1	-	1
	Без назначен одговор	1	-	1
	непознато	-	-	-

Табела Отселени граѓани од Чашка според полот, брачната состојба, возраста и причината за преселување
(**Извор Мигации,** 2015-2013, Државен завод за статистика Република Македонија)

година		**2015**	**2014**	**2013**
вкупно		**54**	**54**	**48**
	машки	**14**	**20**	**12**
	женски	**40**	**24**	**36**
возраст	0-14	-	-	-
	15-29	31	29	26
	30-64	22	25	21
	65 и повеќе	1	-	1
Причини за преселување	Вработување	2	1	3
	Склучување брак	27	26	25
	Семејни причини	24	26	20
	школување	1	-	-
	Друго се	-	1	-
	Без назначен одговор	-	1	-
	непознато	-	-	-

Табела Доселени граѓани во Чашка според етничка припадност
(Извор Мигации, 2015- 2013 , Државен завод за статистика Република Македонија)

година	**2015**	**2014**	**2013**
Македонци	24	12	19
Албанци	10	9	18
Турци	-	-	-
Роми	-	-	-
Власи	-	-	-
Срби	-	-	-
Бошњаци	-	-	-
Останати	-	-	-
Непознато	-	-	-
вкупно	**34**	**21**	**37**

Табела Отселени граѓани според етничка припадност
(Извор Мигации,2015 -2013 , Државен завод за статистика Република Македонија)

година	**2015**	**2014**	**2013**
Македонци	40	44	28
Албанци	10	8	19
Турци	2	2	1
Роми	1	-	-
Власи	-	-	-
Срби	-	-	-
Бошњаци	1	-	-
Останати	-	-	-
Непознато	-	-	-
вкупно	**54**	**54**	**48**

Доселени- отселени граѓани и миграционо салдо според полот во Општина Чашка
(Извор Мигации, 2015 - 2013, Државен завод за статистика Република Македонија)

година		**2015**	**2014**	**2013**
доселени	вкупно	34	21	37
	машки	9	2	10
	женски	25	19	27
отселени	вкупно	54	54	48
	машки	14	20	12
	женски	40	34	36
Миграционо салдо	вкупно	-20	-33	-11
	машки	-5	-18	-2
	женски	-15	-15	-9

Образование

1. Централно училиште ООУ„ Тодор Јанев“ Населба Чашка
   Подрачно училиште Мелница

2. Центарно училиште ООУ „ Петре Поп Арсов“ Богомила
   Подрачни училишта во Извор , Согле и Ореше

3. Централо училиште ООУ„ Лирија“ Горно Јаболчиште
   Подрачни училишта во Долно Јаболчиште и Горно Врановци

Табела Број на ученици во Општина Чашка
(Извор Основни и средни училишта на почетокот на учебната година Државен завод за статистика)

година	**2010/ 2011**	**2011/ 2012**	**2012/ 2013**	**2013/ 2014**	**2014/ 2015**	**2015/ 2016**
I	132	133	103	121	107	107
II	97	130	114	103	120	128
III	130	97	132	116	104	102
IV	95	129	96	130	114	114
V	240	95	130	97	128	125
VI	103	219	89	130	96	99
VII	137	94	214	87	129	105
VIII	117	132	90	212	88	107
IX	-	-	-	-	98	78
вкупно	**1051**	**1009**	**968**	**996**	**984**	**965**

Табела Училишта и ученици во основните училишта во Чашка
(Извор Основни и средни училишта на почеток на училишна година Република Македонија Државен завод за статистика)

Редовни основни училишта, паралелки, ученици по пол							
година		2010/2011	2011/2012	2012/2013	2013/2014	2014/2015	2015/2016
училишта		9	9	9	9	9	9
паралелки		58	60	59	60	63	64
ученици	вкупно	**1051**	**1009**	**968**	**996**	**984**	**965**
	ученички	480	407	432	459	487	441

Во општината нема средни училишта, најчесто децата го продолжуваат своето средно образование во Велес, Кавадраци (зејмјоделско и шумарство) и Свети Николе (ветерина).

Табела Запишани студенти на додипломски студии според местото (општина Чашка) на постојано живеење, групите на школи и начин на студирање

(Извор Запишани студенти на додипломиски студии Државен завод за статистика Република Македонија)

година	**2011/ 2012**	**2012/ 2013**	**2013/ 2014**	**2014/ 205**
Вкупно	**54**	**42**	**71**	**79**
Редовни	48	37	63	69
Високи стручни школи вкупно	-	-	1	1
Редовни	-	-	1	1
Факултети вкупно	**54**	**42**	**70**	**78**
редовни	48	37	62	68

Табела Дипломирани студенти според местото на постојано живеење - Чашка

(Извор Дипломирани студенти Државен завод за статистика Република Македонија)

година	**2008**	**2009**	**2010**	**2011**	**2012**	**2013**	**2014**
Вкупно	**6**	**3**	**4**	**6**	**5**	**3**	**7**
редовни	4	3	4	6	4	3	4
Високи стручни школи вкупно	1	**-**	**2**	**-**	**-**	**-**	**-**
редовни	-	-	2	-	-	-	-
Факултети професионални студии вкупно	-	**-**	**1**	**1**	**-**	**-**	**-**
редовни	-	-	1	1	-	-	-
Факултети вкупно	**5**	**3**	**1**	**5**	**5**	**3**	**7**
редовни	4	3	1	5	4	3	4

СТОПАНСТВО

Деловни субјекти (извор Статистички годишник на Република Македонија, 2016, 2015, 2014, 2013,2012, 2011, Област Деловни субјекти , Државен завод за статистика Република Македонија)

Табела Активни деловни субјекти по големина за Општина Чашка

состојба	**вкупно**	**микро**	**Мали**	**Средни**	**големи**
31.12.2015	96	70	26	-	-
31.12.2014	90	69	21	-	-
31.12.2013	92	72	20	-	-
31.12.2012	103	75	28	-	-
31.12.2011	96	70	26	-	-
31.12.2010	94	53	41	-	-

Табела Активни деловни субјекти по сектори според Националната класификација на дејностите Рев.2 во Општина Чашка

Сектори на дејност (состојба)	31.12.2015	31.12.2014	31.12.2013	31.12.2012	31.12.2011	31.12.2010
вкупно	**96**	**90**	**92**	**103**	**96**	**94**
Земјоделство, шумарство и рибарство	19	17	19	22	18	18
Рударство и вадење на камен	3	3	2	2	2	2
Преработувачка индустрија	2	2	2	2	3	2
Снабдување со електрична енергија, гас, пареа и климатизација	-	-	-	-	-	-
Снабдување со вода, отстранување на отпадни води, управување со отпад и дејности за санација на околината	1	1	1	1	1	1
Градежништво	4	3	5	5	4	7
Трговија на големо и трговија на мало, поправка на моторни возила и мотоцикли	31	26	27	31	28	28
Транспорт и складирање	23	21	19	18	20	16
Објекти за сместување и сервисни дејности со храна	2	4	4	3	3	3
Информации и комуникации	1	1	1	1	1	1
Финансиски дејности и дејности на осигурување	-	-	-	-	-	-
Дејности во врска со	-	-	-	-	-	-

недвижен имот						
Административни и помошни услужни дејности	-	-	-	-	-	-
Јавна управа и одбрана, задолжително социјално осигурување	1	1	1	1	1	1
Образование	3	3	3	3	3	3
Дејности на здравствена и социјална заштита	5	5	5	7	7	7
Уметност, забава и рекреација	1	1	2	4	3	3
Друеги услужни дејности	-	2	1	3	2	2

Невработени лица во Општина Чашка

Преглед на евидентирани невработени лица во Чашка (Извор Агенција за вработување на Република Македонија, Центар за вработување Велес)

Табела Преглед на вкупно невработени лица

Состојба Месец година	вкупно	жени
31.12.2015	427	101
31.12.2014	424	86
31.12.2013	105	33
31.12.2012	1261	435

Табела Преглед на невработени лица, Чашка според степен на образование/ вкупно и жени (состојба месец декември, 2012, 2013, 2014, 2015)

состојба	12.2015	12.2014	12.2013	12.2012
Вкупно	**427**	**424**	**105**	**1261**
жени	**101**	**86**	**33**	**435**
НКВ	281	299	23	897
ПКВ	20	20	11	71
КВ	39	31	16	107
ВКВ	0	0	0	0
ССО	81	71	49	177

ВШО	0	0	0	1
ВСО	5	3	5	8
Магистри	1	0	1	0
Доктори на наука	0	0	0	0

Табела Преглед на евидентирани невработени лица според возраст и состојба 31 декември

состојба		**31.12.2015**	**31.12.2014**	**31.12.2013**
вкупно	**се**	**427**	**424**	**105**
	жени	**101**	**86**	**33**
Од 15 - 19 год	се	20	5	8
	жени	6	3	3
Од 20 -24 год	се	36	42	24
	жени	8	9	7
Од 25- 29 год	се	51	55	13
	жени	12	9	7
Од 30 – 34 год	се	47	67	14
	жени	9	13	5
Од 35- 39 год	се	54	56	11
	жени	10	17	7

Стратегијата опфаќа: младинско информирање, младинско учество, локална младинска работа - вработување и образование (формално и неформално), квалитет на живот

МЛАДИНСКО ИНФОРМИРАЊЕ

Целосна информираност на младите за општествениот живот на локално ниво.

- Подобрување на пристапот на информирање на младите од страна на ЕЛС Чашка и локалните институции.

1.1.1 Промовирање на електронски медиуми за подобрување на информираноста на младите.
1.1.2 Воспоставување практики/механизми за редовно информирање на младите.
1.1.3 Воспоставување Младински Информативен Претприемачки Центар
1.1.4 Здружување на младите во органиозации културно уметнички друштва, спортски клубови, здруженија на граѓани
1.1.5 Web страна за млади за подобрување на информациите ,конкретни презнетации
1.1.6 Организирани настани, кампови за млади за нивно подобро информирање
1.1.7 Промотивна кампања за млади

Подигнување на свеста на младите за потребата од самоинформирање, самовработување, развој и промоција на претприемништвото

1.2.1 Промоција на постоечките сервиси за самоинформирање
1.2.2 Анкети, среди за изнаоѓање начин за редовн информирање на младите во соработка со локалната самоуправа и здруженијата на граѓани
1.2.3 Инофмрирање за младинска политика,
1.2.4 Зголемена информираност на лицата од етничко потекло од населените места со работата на локалната самоуправа и првата односно должностите на младите
1.2.5 Поспецифично информирање на младите за можностите кои се нудат за самовработување од Агенција за вработување, Центар за вработување Велес
1.2.6 Изработка на програми за волонтирање на младите и зголемување на волонтерската пракса од средношколци и студенти кај бизнис секторот и НВО.
1.2.7 Обуки за подобрување и развој на земјоделството, преку Агенцијата за поттикнување на развојот на земјоделство Работна Единица Велес, дисперизани канцеларии Извор, Населба Чашка и Теово за советодавни услуги за младите кои се занимаваат со земјоделство и отпочнување на сопствен бизнис
1.2.8 Обуки, едукативни средби за развој на алтернативен туризам
1.2.9 Едукативни работилници обуки за пишување на биографија и мотивационо писмо, Извиднички одред „Димитар Влахов“ Велес и ЛЕР од Општина Чашка

1.2.10 Организрање на едукативни средби со банки, осигурителни компании за користење на кредити и можности за започнување на сопствен бизнис и осигурување на истиот

1.2.11 Информирање на средношколците и невработените млади лица за можностите за вработување преку проекти од Агенција за вработување, фондови за развој на мало стопанство, претприемништво

1.2.12 Соработка со претставници на бизнис секторот за поттикнување на нови бизнис, воедно и обезбедување на вршење на пракса и стекнување на работно искуство

1.2.13 Едукативни средби за можности за собирање на саморастечки растенија (печурки, чаеви) и обезбедување на приход;

1.2.14 Едукација и информирање за можностите за формирање на здрженија на граѓани со акцент на младите и младинско работење;

1.2.15 Едукација и информирање за можностите и формирање на земјоделски кооперативи;

1.2.16 Еднодневни работилници за започнување на сопствен бизнис,

1.2.17 Едукативни курсеви за јазик и компјутери (англиски, албански, германски, француски)

1.2.18 Едукативни курсеви за изработка на бизнис план , користење на средствата за ИПАРД, ЛЕАДЕР

1.2.19 Превземање на мерки во насока на создавање на поволна деловна клима во општината со што ќе се овозможи усогласување на потенцијалите на пазарот на труд

МЛАДИНСКО УЧЕСТВО

Вклучување на младите во општествениот живот на локално ниво.

- Зголемено учество на младите во процесите на донесување одлуки на локално ниво

2.1.1 Активно вклучување на младите во спроведувањето на локалната младинска стратегија.

- Воспоставување модели на младинско учество

2.2.1 Формирање на младински совет / младинско претставничко тело во општината

2.2.2 Информирање на младите и институциите за потреба од младинско учество

2.2.3. Присуство на младите на Седниците на Совет на Општина Чашка

2.2.4 Организирање на редовни средби со младите и Градоначалникот, Претседател на Совет како и претставници од локалната самоуправа, месните заедници , граѓанските организации за проблемите, потребите, идеите на младите
2.2.5 Поттикнување на институциите за начините и активностите во делот на креирање на политики со што ќе се подобри вклучувањето на малдите во процесот на донесување на одлуки
2.2.6 креирање и имплементирање на систематизиран процес(континуиран) за идеи и предлози од младите
2.2.7 организрање на јавни дебати за приоритети за развој и подобрување на локалната заедница
2.2.8 Континуирани обуки за личен развој на младите(биграфија, мотивационо писмо, комуникациски вештини, проектен менаџмент и финансски менаџмент)
2.2.9 поголема информираност и мотивација на малдите за активно да учествуваат на сите нивоа во сите форми на општествениот живот

ЛОКАЛНА МЛАДИНСКА РАБОТА

Намалување на невработеноста на младите на локално ниво со создавање на нови можности за нови вработувања и пораст на економијата

- **Зголемување на информираноста на младите за можностите за самовработување**

3.2.1 организирање на работилници за поттикнување на волонтерска работа
3.2.2 Поттикнување на младите за упис во дефицитарни паралелки
3.2.3 Стекнување на знаења и вештини кај работодавачи
(сметководители, механичари, земјоделски стопанства, развој на билкарство и шумски плодови, институции) со цел овозможување на идно вработување
3.2.4 Вмрежување на младински организации на локално, регионално и национално ниво за пракса надвор од државата
3.2.5 Формирање на сајт преку кој ќе се информираат младите за работодавачите кои нудат можност за работа
3.2.6 Развивање на менаџерските вештини кај компаниите
3.2.7 Организација на советодавни настани(работлиници, тренинзи, семинари) за приватниот сектор
3.2.8 Организирање на Б2Б средби со препознатливи локални претприемачи
3.2.9 Креирање на дата база на активни компании
3.2.10 Организација на информативни настани

- **Зголемување на соработката помеѓу средните училишта, факултетите, бизнис заедницата и НВО.**

3.3.1 Воспоставување на кабинети за практична настава во образовните институции со поддршка на стручен кадар од бизнис заедница.
3.3.2 Воведување на дефицитарни струки во образовните установи
3.3.3 Подготовка на заеднички програми за зголемување на степенот на неформалното образование кај младите
3.3.4 Социјално интегрирање на младите преку образование(формално и неформално)
3.3.5 Континуирана едукација (претпреимништво, отпочнување на сопствен бизнис)
3.3.6 Анализа на претпримеачкиот став и потреби на младите со различна етничка заедница
3.3.7 Промотивни материјали (брошури, книги, веб страна, анализи, флаери за инвеститори и нови бизниси)
3.3.8 Кампања за претприемништво и малиот бизнис (семејни фирми, компании) со што ќе се зголеми свесноста кај младите лица, потенцијални претприемачи за можноста за самовработување (флаери, брошури, инфо настани)
3.3.9 Здружување на занаетчиите, поддршка на автентични занаети, занаетчиско производство и занаетчиски производи

КВАЛИТЕТ НА ЖИВОТ

- **Подобрување на квалитетот на живот во населените места**

4.4.1 Теренско истражување и пробирање на податоци од локалната самоуправа за согледување на животот на младите
4.4.2 Подобрување на културно-забавниот живот (организација на спортски настани, културно-уметнички настани, изградба на сала/адаптација на простор во населените места за културни манифестации)
4.4.3 Подобрување на спортска инфраструктура (изградба на спортски терени, детски забавни паркови и сала, отворени фитнес зони) во населените места
4.4..4 Едукација за зачувување на животната средина
4.4.5 Создавање на услови за развој на туризмот и рурален развој
4.4.6 Создавање на услови за равзој на земјоделството и сточарството
4.4.7 Развој на занаетчиството
4.4.8 Развој на оддржливо собирање на диворастечки растенија(билки, печурки, шумски плодови)(едукација на населението за оддржливо собирање, можности за нивно здружување и регистрација на локален откупен центар)
4.4.9 Промовирање на меѓуетничко вмрежување на различни нивоа
4.4.10 Подобрување на условите за развој на претприемништво

4.4.11 Промоција на младинско меѓуетничко претприемништво
4.4.12Креирање на локална понуда (туристичка и угостителска) за домашна, традиционална и автентична храна
4.4.13 Градење и јакнење на човечките ресурси во туристичките бизнис
4.4.14 Подобрување на промоцијата на општината
4.4.15 Креирање на едукација, кампања за привлекување на туристи за настаните и културните манифестации
4.4.16 Поттикнување на приватниот сектор за рационално користење на природни ресурси и стимулирање кон енергетска ефикасност
4.4.17 Мотивирање за женско претприемништво
4.4.18 Унапредување на меѓуетничките односи во социјална, економска и културна сфера
4.4.19 Мапирање на неискористени локации, деловни и општински објекти за потребите на туризмот
4.4.20 Промотвна кампања за промоција на природното и културното наследство
4.4.21 Изработка на промотивни материјали за промоција на турситичките места(мапа. бошура, флаери)
4.4.22 Вмрежување на чинителите во земјоделството и туризмот
4.4.23 Унапредување на агробизнисите преку поттикнување на иновативноста(инфо средби за трендови во агробизнисот)
4.4.24 Работилници за заштита на посеви и осигурување (б2б средби за успешни практики за заштита и осигурување на земјоделското производство)од климатските промени
4.4.25 Поддршка на агробизниси и вмрежување на саеми и саемски манифестации со Словенија, Србија, Бугарија, Грција. (искористеност на еу фондови за рурален развој)

Користена литература:

- Националната стратегијата за млади (2016-2025) , Агенцијата за млади и спорт, Република Македонија
- „ Истражување за состојбите на младите на локално ниво и ефективноста на дијалогот помеѓу општините и граѓанските прганизации“, (Студија на случај во општините Пробиштип, Старо Нагоричане и Чашка, мај 2016 година)
- “Мултиетничка истражувачка студија за младинско претприемништво“, јуни 2016 година
- Попис на населението, домаќинствата и становите во Република Македонија , 2002 книга XIII Државен завод за статистика
- Процени на населението на 31.12. 2015 според полот и возраста, по Општини и по статистички региони (НТЕС 3- 2007)Државен завод за статистика Република Македонија
- Запишани студенти на додипломиски студии Државен завод за статистика Република Македонија
- Основни и средни училчишта на полетокот на учебната година Државен завод за статситика Република Македонија
- Дипломирани студенти Државен завод за статистика Република Македонија
- Статистички годишник на Република Македонија, 2016, 2015, 2014, 2013,2012, 2011, Област Деловни субјекти , Државен завод за статистика Република Македонија
- Агенција за вработување на Република Македонија, Центар за вработување Велес
- Анализа на пазар на труд на општина Чашка, ноември 2012

Проект :

ГРАДЕЊЕ НА ЛОКАЛНИ КАПАЦИТЕТИ ЗА КРЕИРАЊЕ НА МЛАДИНСКИ ПОЛИТИКИ

- СОЗДАВАМЕ ПОДОБАР СВЕТ -

Контакт :

Извиднички одред
"Димитар Влахов" - Велес
www.scoutveles.org.mk

ПРОЕКТОТ Е ФИНАСИРАН ОД ЕВРОПСКАТА УНИЈА

ЕУ за ТЕБЕ!

Инплементиран од :

Фондација за
Претприемачки сервис за млади
www.yes.org.mk

Фондација
Евро Центар
www.evrocentar.mk

Оваа публикација е подготвена со поддршка на Европската Унија. Содржината на оваа публикације е единствена одговорност на Извиднички одред "Димитар Влахов" - Велес и на никој на чин не може да се смета дека ги претставува ставовите на Европската Унија.